

НАРЕДБА № 23 от 08.02.2006 г. за условията и реда за оценка на клиентските активи

Обн. - ДВ, бр. 19 от 02.03.2006 г., в сила от 03.04.2006 г.; изм. и доп., бр. 82 от 12.10.2007 г.; изм. и доп., бр. 32 от 25.03.2008 г.; изм., бр. 20 от 11.03.2025 г., в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България

Приета с Решение № 50-Н от 8.02.2006 г. на Комисията за финансов надзор

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за оценка на клиентските активи при инвестиционните посредници.

(2) Оценката по ал. 1 се извършва с цел:

1. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) изчисляване на размера на дължимата от инвестиционните посредници годишна вноска към Фонда за компенсиране на инвеститорите;

2. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) определяне на размера на компенсацията, която Фондът за компенсиране на инвеститорите заплаща на клиентите на инвестиционен посредник в случаите по чл. 776, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) По реда на наредбата се оценяват финансовите инструменти и другите активи, които инвестиционният посредник държи, администрира или управлява за сметка на свои клиенти във връзка с предоставяните от него услуги по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), включително лихвите, дивидентите и други подобни плащания, с изключение на влоговете по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банките при инвестиционните посредници-банки.

(2) В клиентските активи се включват и активите, по които има наложени тежести или които служат като обезпечение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2007 г.) Не подлежат на оценка по ал. 1 клиентските активи на:

1. членовете на управителния и контролния орган на инвестиционния посредник, както и на неговите прокуристи;

2. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) лицата, които притежават пряко или непряко 5 или над 5 на сто от гласовете в общото събрание на инвестиционния посредник или могат да го контролират, както и на лицата, принадлежащи към същата група, към която принадлежи и инвестиционният посредник, за която се изготвят консолидирани отчети;

3. регистрирания одитор, одитирал годишния финансов отчет на инвестиционния посредник;

4. съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по съребрена линия до втора степен включително и по сватовство до втора степен включително на лицата по т. 1, 2 и 3;

5. инвестиционните посредници;

6. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) кредитните институции;

7. застрахователите;

8. пенсионните и осигурителните фондове;

9. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) инвестиционните дружества от затворен тип, колективните инвестиционни схеми и дружествата със специална инвестиционна цел;

10. държавата и държавните институции;

11. общините;

12. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) Фонда за компенсиране на инвеститорите, Фонда за гарантиране на влоговете в банките и Гаранционния фонд по чл. 287 от Кодекса за застраховането;

13. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2007 г.) други професионални клиенти по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за пазарите на финансови инструменти.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) Инвестиционните посредници са длъжни ежемесечно да оценяват към последно число на месеца финансовите инструменти и другите активи на своите клиенти по пазарна стойност и да представят на хартиен и/или електронен носител до 10-о число на всеки месец в Комисията за финансов надзор и Фонда за компенсиране на инвеститорите справка за клиентските активи към последното число на предходния месец.

(2) Когато последното число на месеца е почивен ден, клиентските активи се оценяват към последния работен ден от съответния месец.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) В справката по ал. 1 се включва информация и за паричните средства, дължими или принадлежащи на клиентите на инвестиционния посредник, които той държи за тяхна сметка във връзка с извършването на услуга или дейност по чл. 5, ал. 2 и 3 ЗПФИ.

Раздел II

Правила за оценка на клиентски активи

Чл. 4. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 32 от 2008 г.; изм., бр. 20 от 2025 г., в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България) (1) Пазарната стойност на акции, допуснати до търговия на регулиран пазар, се определя по цена на затваряне на регулирания пазар, към последното число на месеца, за който се изготвя оценката, съответно към деня, в който е постановено решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК. В случай че няма сключени сделки през този ден, пазарната стойност се определя по цена на затваряне на регулирания пазар за най-близкия ден от двумесечния период, предхождащ деня по изречение първо.

(2) В случаите, когато акциите по ал. 1 са допуснати до търговия и на друг регулиран пазар или с тях се извършва търговия и на друго място за търговия, пазарната стойност на акциите се определя по цена на затваряне или друг аналогичен показател, оповестяван публично от мястото за търговия, на което за съответния ден е изтъргуван най-голям обем от акциите.

(3) Пазарната стойност на облигации и други финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар, се определя съгласно ал. 1 и 2, ако за сключените сделки със съответния финансов инструмент се публикува информация при условия и по ред, аналогични на тези, предвидени за акциите.

(4) Регулираните пазари, многостранните системи за търговия и систематичните участници, извършващи дейност на територията на Република България, обявяват ежедневно след приключване на търговската сесия по подходящ начин информация за цената на затваряне на търгуваните чрез техните системи финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар, както и изтъргуваните обеми.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2025 г., в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България) Пазарната стойност на акции или дялове на колективни инвестиционни схеми е последната обявена цена на обратно изкупуване. Когато дяловете на договорните фондове не са достигнали минимално изискуемата нетна стойност на активите 250 000 евро, за пазарна стойност се приема нетната стойност на активите на един дял.

(6) Пазарната стойност на държавни ценни книжа, издадени от Република България, е цената, определена като средноаритметична от цените "купува", обявени от двама първични дилъри към последното число на месеца, за който се изготвя оценката, съответно към деня, в който е постановено решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК.

Чл. 5. (Изм.изцяло - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) Когато акции са били предмет на публично предлагане в Република България и не са допуснати до търговия на регулиран пазар, те се оценяват по цената на придобиване за периода от придобиването до публикуване на съответния финансов отчет на дружеството-емитент, съдържащ данните по чл. 6, ал. 1, т. 1.

Чл. 6. (Изм.изцяло - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) (1) При невъзможност да се формира пазарната стойност на финансовите инструменти съгласно чл. 4, включително когато финансовите инструменти не са допуснати до търговия на регулиран пазар, пазарната стойност се определя, както следва:

1. за акциите на публично дружество, които са били предмет на публично предлагане в Република България, или акции на дружество, допуснати до търговия на регулиран пазар, от деня на публикуване на съответния финансов отчет на дружеството-по метода на нетната балансова стойност на активите; стойността на една акция по този метод се определя, като активите по баланса на дружеството, намалени със стойността на текущите и нетекущите пасиви по баланса, се разделят на броя на акциите, без обратно изкупените от дружеството, ако нетната балансова стойност е положителна;

2. за облигациите-по метода на дисконтираните бъдещи нетни парични потоци, като дисконтовият фактор се определя от инвестиционните посредници за съответната година до 31 януари и отразява най-малко основния лихвен процент на БНБ към края на предходната година и инфлационния индекс за предходната година, обявен от Националния статистически институт;

3. финансови инструменти и други клиентски активи извън тези по т. 1 и 2-по общоприети методи за оценка, определени в правилата по чл. 7а.

(2) Методът на нетната балансова стойност по ал. 1, т. 1 се прилага и при оценката на акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в случаите на временно спиране на обратното им изкупуване.

(3) Стойността на активите, на текущите и нетекущите пасиви на дружеството при прилагането на метода на нетната балансова стойност по ал. 1, т. 1 се определя на базата на последния публикуван счетоводен баланс.

Чл. 7. (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.; изм., бр. 20 от 2025 г., в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България) Клиентските активи, деноминирани във валута, различна от евро, се преизчисляват в равностойността им в евро, като се използват референтните валутни курсове на еврото към чуждестранните валути, публикувани от Българската народна банка на нейната интернет страница, валидни към последния работен ден на месеца, към който се изготвя оценката, съответно към датата на решението по чл. 77б, ал. 1 ЗППЦК.

Чл. 7а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) (1) Инвестиционните посредници извършват оценка на финансовите инструменти по чл. 6, ал. 1, т. 2 и 3 въз основа на приети от тях правила, които съдържат най-малко следното:

1. описание на избрания метод за оценка на всеки финансов инструмент или друг актив, както и обосновка за определянето му;

2. източниците на информацията, въз основа на която се извършва оценката, както и условията и реда за получаването ѝ;

3. условията и реда за съхраняване на данните и документите, получени или изготвени във връзка с извършване на оценката.

(2) Методът, определен в правилата по ал. 1 за оценка на съответния финансов инструмент, се прилага последователно.

(3) Инвестиционните посредници представят в комисията правилата по ал. 1 в 7-дневен срок от приемането им, съответно от приемане на изменения в тях.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) Инвестиционните посредници са длъжни аналитично да отчитат клиентските активи за целите на извършваната оценка и да

съхраняват информацията и документите, послужили за оценяване на финансовите инструменти и другите клиентски активи, в продължение на 5 години.

Раздел III

Начин за определяне на размера на годишните вноски

Чл. 9. (Изм.изцяло - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) (1) Размерът на годишната вноска за текущата година, която инвестиционните посредници правят във Фонда за компенсиране на инвеститорите, се формира като сбор от произведението на средномесечната наличност на паричните средства за предходната година и съответния процент, определен съгласно чл. 77н, ал. 3 ЗППЦК, и произведението на средномесечната наличност на финансовите инструменти и другите активи, оценени съгласно тази наредба за предходната година, и съответния процент, определен съгласно чл. 77н, ал. 3 ЗППЦК.

(2) За кредитните институции, които извършват дейност като инвестиционни посредници, размерът на годишната вноска за текущата година по ал. 1 се определя на база произведението на средномесечната наличност на финансовите инструменти и другите активи, оценени съгласно тази наредба, и съответния процент, определен съгласно чл. 77н, ал. 3 ЗППЦК. От обхвата на клиентските активи по изречение първо са изключени влоговете по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банките.

Раздел IV

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 10. (1) Лицата, които са извършили нарушения на наредбата, както и лицата, които са допуснали извършването на такива нарушения, се наказват съгласно чл. 221 ЗППЦК.

(2) Актовете за нарушенията се съставят от упълномощени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност".

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Отм. - ДВ, бр. 82 от 2007 г.; Нов - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) По смисъла на наредбата:

1. "Цена на затваряне" на финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар, за определен ден е цената, обявявана от регулирания пазар или друго място за търговия след приключване на търговската сесия за този ден, която се определя по методология, разработена и обявена от мястото за търговия.

2. "Място за търговия" е регулиран пазар, многостранна система за търговия или систематичен участник, действащ в качеството си на такъв, както и система извън Европейския съюз, изпълняваща подобни функции на регулиран пазар или многостранна система за търговия.

§ 2. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) За инвестиционните бонове и компенсаторните инструменти по смисъла на Закона за сделките с компенсаторни инструменти, които инвестиционните посредници държат, администрират или управляват за сметка на свои клиенти, чл. 3, ал. 1 и 2, чл. 4, ал. 1-4, чл. 6, ал. 1, т. 3, чл. 7а, чл. 8 и чл. 9, ал. 1 и 2 се прилагат съответно.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. (1) Наредбата влиза в сила в едномесечен срок от обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбата по чл. 4, ал. 2, която влиза в сила от деня на обнародването на наредбата.

(2) Инвестиционните посредници представят в Комисията за финансов надзор и Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа в деня на влизане на наредбата в сила справка за клиентските активи към последния ден на всеки месец за периода от октомври 2005 г. до влизането на наредбата в сила, за който имат задължение да изготвят такива справки, отразяващи размера на клиентските активи, изчислен по реда на тази наредба.

(3) Регулираният пазар на ценни книжа във връзка със задължението на инвестиционните посредници по ал. 2 обявява в срок не по-късно от 14 дни преди изтичане на срока по ал. 2 чрез своя официален бюлетин и по друг подходящ начин информация за цената по чл. 4, ал. 1 на ценните книжа и другите клиентски активи за периода от август 2005 г. до влизането на наредбата в сила.

§ 4. Наредбата се издава на основание § 16, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби във връзка с чл. 77в, ал. 3 и чл. 77н, ал. 5 ЗППЦК и е приета с решение № 50-Н от 8.II.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

§ 5. Комисията за финансов надзор дава указания по прилагането на наредбата.

Преходни и заключителни разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 2006 г. за условията и реда за оценка на клиентските активи (ДВ, бр. 32 от 25.03.2008 г.)

§ 10. Инвестиционните посредници, регулираните пазари и систематичните участници привеждат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата в срок 3 месеца от влизането ѝ в сила.

Разпоредби към Наредба за изменение и допълнение на нормативни актове на Комисията за финансов надзор (ДВ, бр. 20 от 11.03.2025 г., в сила от датата на въвеждане на еврото в Република България)

§ 6. В Наредба № 23 от 8 февруари 2006 г. за условията и реда за оценка на клиентските активи (обн., ДВ, бр. 19 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2007 г. и бр. 32 от 2008 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 4, ал. 5 думите „500 000 лв.“ се заменят с „250 000 евро“.

2. В чл. 7 думите „активи в чуждестранна валута се преизчисляват в левовата им равностойност по курса на Българската народна банка“ се заменят с „активи, деноминирани във валута, различна от евро, се преизчисляват в равностойността им в евро, като се използват референтните валутни курсове на еврото към чуждестранните валути, публикувани от Българската народна банка на нейната интернет страница, валидни“.